GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 158. *Mercurĭ, 17 (29) Iuliu.* **1885.**

Braşovŭ, 16 (28) Iuliu 1885.

Pace adêncă domnesce aḍĭ între Francia şi Germania. Nu scimŭ cu-i i se datoresce mai multŭ, dibăciei cançelarului germanŭ, orĭ precauţiunei guvernului francesŭ, dér nimicŭ nu mai turbură aḍĭ relaţiunile de bună vecinătate dintre cele doue mari naţiunĭ ale continentului.

In anulŭ acesta chiar serbarea naţională dela 14 Iuliu, aniversarea luărei Bastillei, a decursŭ cu o linişte esemplară şi demonstraţiunile dinaintea statuei Strassburgului n'au fostŭ atâtŭ de înfocate ca de altădată. Se pare că toţĭ Francesii arŭ fi pĕtrunşĭ de necesitatea d'a susţiné pacea cu Germania.

Suntemŭ óre în ajunulŭ unei împăcări definitive dintre Francia şi Germania, ori stămŭ faţă numai cu-o apariţiune trecătóre, cu-o esigenţă momentană a intereselorŭ politice? Este poporulŭ francesŭ dispusŭ d'a uita tóte câte a avutŭ sĕ le sufere din partea Germanilorŭ şi d'a pune basa unei nouĕ politice reale, renunţândŭ la ambiţiunea de a-şĭ restabili prestigiulŭ vechei glorie naţionale?

Cei ce voiescŭ sĕ-şĭ câştige órecare claritate în privinţa acésta sĕ arunce o privire asupra celorŭ ce se petrecŭ în provinciile cucerite, în Elsaţia şi Lotaringia.

Suntŭ mai bine de doisprećece anĭ de când aceste provincii se află în stăpânirea Germanilorŭ. In timpulŭ acesta guvernulŭ imperialŭ din Berlinŭ şi-a datŭ tóte silinţele posibile spre a împăciuĭ pe Elsaţianĭ şi ale câştigă simpatiele pentru marele imperiu germanŭ. Bărbaţii germanĭ cei mai harnicĭ au fostŭ chiămaţĭ sĕ conducă administraţiunea provincielorŭ cucerite, dér tóte stăruinţele şi încercările lorŭ au rĕmasŭ până acum fără de resultatulŭ doritŭ.

Poporaţiunea Elsaţiei-Lotaringiei este şi aḍĭ cu trupŭ cu sufletŭ francesă, ba amŭ puté ḍice, că simpatiele ei pentru Francia crescŭ în mĕsura în care guvernulŭ germanŭ se silesce ale câştiga pentru sine. Şi aicĭ s'a adeveritŭ vechia esperienţă, că cu forţa unŭ statŭ lesne póte sĕ-şĭ subjuge ţinuturĭ şi provincii, însĕ acéstă forţă nu este de ajunsŭ spre a dobêndĭ şi iubirea poporaţiunilorŭ cucerite.

Legăturile familiare şi economice, în carĭ au statŭ Elsaţianii cu Francia, suntŭ aşa de strînse încă şi astăḍĭ, încâtŭ nu'i mirare, dacă nicĭ cea mai bună administraţiune de pe continentŭ, cum se admite, că e a Germaniei, nu a pututŭ sĕ slăbéscă nicĭdecum aceste legăturĭ.

Trei guvernatorĭ prusianĭ s'au succedatŭ până acuma în Elsaţia-Lotaringia. Celŭ dintêiŭ a fostŭ Moeller. Elŭ a adusŭ pe cei mai bunĭ funcţionarĭ din Germania şi a introdusŭ unŭ regimŭ rigurosŭ, după vechia metodă prusiană. N'a putut'o însă scóte la cale. Elsaţianii fantasau mereu de unŭ apropiatŭ rĕsboiu de *revanche* şi se legănau în speranţa, că nu e departe ḍiua, când érăşi se vorŭ vedé uniţĭ cu Francia.

A urmatŭ după aceea generalulŭ Manteuffel ca guvernatorŭ. Elŭ a întrodusŭ sistemulŭ unei politice conciliante şi a încheiatŭ o alianţă cu episcopatulŭ catolicŭ, credêndŭ, că cu ajutorulŭ lui va combate pe intransigenţĭ. N'a reuşitŭ însă nicĭ acéstă politică. La alegerile din urmă ultramontanii au ruptŭ pactulŭ: autonomiştii, carĭ nu mergŭ cu Francia, au căḍutŭ şi s'au alesŭ totŭ numai bărbaţĭ din partida, care protestéză în contra unirii cu Germania.

Aḍĭ în fine e numitŭ guvernatorŭ principele Clodvig de Hohenlohe Schillingsfürst, care tocmai acum s'a dusŭ spre a se presenta la împeratulŭ Vilhelm. Acesta este liberalŭ din sudulŭ Germaniei. Elŭ se ḍice că este şi mai amabilŭ încă ca predecesorulŭ sĕu şi că este unŭ amicŭ alŭ Francesilorŭ în genere.

Nu scimŭ ce norocŭ va avé Hohenlohe, dar speranţele în câştigarea simpatielorŭ Elsaţianilorŭ nu suntŭ marĭ, dacă Germanii îşĭ facŭ socotéla de acum, că abia la a doua generaţiune viitóre aceste simpatii vorŭ puté prinde rădăcină.

Cine scie ce se va mai întêmpla până atuncĭ? Germania sĕ întăresce mereu, dar nicĭ Francia nu stă cu mânile în sînŭ!

—o—

Incidentulŭ din Dresda.

„Kreizzeitung," care ocupă locŭ de frunte între gazetele din Berlin — fiindŭ organŭ alŭ guvernului — face pe Ungurĭ rĕspunḍĕtorĭ pentru incidentulŭ dela Dresda, scriindŭ:

»Gimnasticii ungurĭ, de a cărorŭ presenţă la festivităţĭ gimnastice germane până acum nimica nu sciamŭ, îşĭ permitŭ sĕ aşeḍe pe tribună o corónă cu panglică roşiă-verde-albă, unde din considerarea Negermanilorŭ presenţĭ nu se afla de altfelŭ nicĭ unŭ simbolŭ naţionalŭ. *Nicĭ că mai e de lipsă a spune, că faţă cu persecuţiunile la carĭ e espusŭ germanismulŭ în Ungaria, acésta a fostŭ o lipsă de tactŭ fără sĕmĕnŭ.* Se şi ridică unŭ viforŭ de indignare, pe cere ilŭ socotimŭ pe deplinŭ îndreptăţitŭ, cu tóte că trebue sĕ regretămŭ, că a eruptŭ chiar faţă de óspeţĭ. Silinţelorŭ preşedintelui li-au rĕuşitŭ, a domoli iritaţiunea Germanilorŭ, dar coróna a fostŭ depărtată indicându-se anume purtarea Maghiarilorŭ. Se înţelege, că au fostŭ Germanĭ ungarĭ cei ce cu acestŭ prilejŭ au datŭ o strălucită dovadă de simţŭ naţionalŭ şi de tactŭ, căcĭ Maghiarii néoşĭ nu iau parte la o serbare germană naţională. Cu atâtŭ mai ruşinósă e întêmplarea. Se pare, că pentru acestŭ soiu de Germanĭ nu-i de ajunsŭ nicĭ o rea tratare, pentru a deştepta în ei consciinţa demnităţii naţionale; faţă de asemenea Germanĭ ne putemŭ esplica purtarea Negermanilorŭ, şi de nu o putemŭ scusa. De ce considerare suntŭ vrednicĭ cei ce suntŭ capabilĭ de astfelŭ de servilismŭ?«

„Berliner Tageblatt" scrie:

„Cum îşĭ sfîrşi Bockelberg vorbirea cu „Eljen" şi desvĕli panclica verde-albă-roşiă cu sentinţa în limba maghiară, din tóte părţile se auḍiră în sală strigăte: „Josŭ coróna!" „Josŭ renegaţii!" „Demonstréză în potriva Saşilorŭ din Ardélŭ!" In faţa se siliau sĕ vină Germanii din imperiu, Austriacii din Boemia se strînseră împrejurulŭ capului lorŭ *Straceh*, care-i îndemna a ţinĕ ordine. Maioritatea celorŭ de faţă nu înţelese repede scopulŭ strigătelorŭ şi se întórse cătră cei carĭ — aşa presupunea ea — voiau sĕ turbure festivitatea. Dar se scimbă curêndŭ dispoşiţia. Puţinĭ mai strigau: „Cinstiţĭ pe óspeţĭ!" „Suntŭ Germanĭ din Ungaria!"— *„Chiarŭ pentru asta, strigau alţii; ar mai merge décă arŭ fi Maghiarĭ. Suntŭ renegaţĭ, facŭ politică la serbările gimnasticilorŭ, demonstréză împotriva fraţilorŭ Germanĭ!"* Nu se póte descrie Tumultulŭ, nicĭ agitarea. Nimenĭ nu mai sta la mese, gesticulau unii, strigau alţii, sumuţau orĭ se ţineau în reservă. Unŭ însemnatŭ cetăţênŭ din Dresda depărtă din îndreptăţitŭ sentimentŭ coróna. Inaintea tribunii se alcătuesce o grămădire ca unŭ ghemŭ de ómenĭ. De altă parte gimnasticii germanĭ se îndesescŭ desvălindŭ stégulŭ negru-roşu-auriu. Unŭ Würtenbergianŭ, aplaudatŭ că purta colórea negrulŭ-roşulŭ a patriei séle, ajungêndŭ pe tribună declară, că se învoesce cu delăturarea cununei. Oratorii alcătuiseră unŭ cercŭ pe tribună. Maghiarii s'au strînsŭ lângă căpetenia lorŭ, care sărindŭ în mulţime strigă: „Cine-a strigatŭ aicĭ?" I s'au aruncatŭ mulţime de cărţĭ de visită. Elŭ încă şi-o dete pe-a sa şi dovedindu-se de întemeiată presupunerea, că într'adevĕrŭ e unŭ Germanŭ, care de dragostea Ungurilorŭ şi-a schimbatŭ numele din *Ernst* în *Ernő*, din mijloculŭ contrarilorŭ rĕsună unŭ strigătŭ de bucuriă. Preşedintele putŭ vorbĭ, căcĭ îndată ce-a datŭ semnulŭ că vrea sĕ vorbéscă, tumultulŭ se potolĭ. Spuse *Georgi*, că Maghiarii suntŭ óspeţĭ învitaţĭ. (Strigăte: Durere! De ce nu suntŭ şi Cehii?) Oratorulŭ e Hannovernan născutŭ Germanŭ. (Strigăte: De ce strigă atuncĭ „Eljen"? Renegatŭ!) Dênsulŭ ne asigură de iubirea şi admirarea, ce o are pentru societatea Germanilorŭ. (Risete) Eu voiu primi coróna în archivulŭ societăţii gimnasticilorŭ, dar colorile ei pe tribună nu au locŭ la a şeasea serbare a gimnasticilorŭ. Depărtă apoi cu putericŭ avêntŭ coróna. Entusiasmulŭ era mare.

„Westungarischer Grenzbote" scrie:

Acéstă ofensare a Ungurilorŭ *numai mincinoşilorŭ Saşĭ din Ardealŭ avemŭ a o mulţumi*, carĭ mânjescŭ cu balele lorŭ tóte foile marĭ germane şi aruncă'n faţa naţiunei ungurescĭ obrasnice clevetirĭ. Unŭ sasŭ, Hermann, (Dr. Hermann nu e sasŭ, după cum spune »Tgbl:«) a stîrnitŭ totŭ scandalulŭ şi Germanii, ameţiţĭ de „fraţii« ardelenĭ, s'au făcutŭ vinovaţĭ de cea mai mare necurtuasiă faţă de óspeţii lorŭ învitaţĭ. Ernst Bockelberg, profesorŭ de gimnastică din Budapesta, unŭ bunŭ patriotŭ, care de altfelŭ a venitŭ din Hannovera, s'a purtatŭ de totŭ corectŭ. Faptulŭ, că colorile ungurescĭ au apărutŭ pe tribună, a deşteptatŭ órba mâniă a grămădiţilorŭ gimnasticĭ. Frumósa vorbire a lui Bockelberg Ernö, care pomenĭ salutarea parfumaţilorŭ munţĭ ungurescĭ, a fostŭ întreruptă cu flueraturĭ de nerăbdare şi esclamaţiunĭ duşmănóse, de ce? fiindcă se presentă pe sine şi pe colegii sĕi ca Ungurĭ şi pomenĭ numele Ungariei. De-ar fi tratatŭ Ungaria pe toţĭ emigranţii germanĭ, carĭ găsiră aicea pâne, totŭ aşa de aprigŭ, cum au tratatŭ cinstiţii gimnasticĭ pe óspeţii Ungurĭ! Câţĭ nu vinŭ în totŭ anulŭ din Germania în Ungaria, sĕ-şĭ găsiască întreţinerea vieţii? *Ungaria e singura ţĕră, care primesce pe streinĭ totdéuna cu braţele deschise, care constrânge pe proprii fii sĕ emigreze, numai ca sĕ asigure iubiţilorŭ strĕinĭ pânea.* Sĕ plătimŭ egalŭ cu egalŭ? Pentru unii Ungurĭ însă întêmplarea e o bună lecţiune. E legiune numĕrulŭ, celorŭ carĭ privescŭ totŭ spre Germania şi totdéuna de acolo aşteptă rĕsplătirea meritelorŭ lorŭ, pentru carĭ Germania e totulŭ. Sĕ înceteze odată »europeismulŭ« din Ungaria.«

—o—

O ordinaţiune a ministrului de finanţe.

Ministrulŭ de finanţe alŭ Ungariei a trimisŭ inspectoratelorŭ de dare din tótă ţéra următórea ordinaţiune, care-i o bună ilustrare a părinteştei dragostĭ, ce au cârmuitorii faţă de poporŭ:

Incepêndŭ lucrulŭ agricultorilorŭ şi secerişului, putêndu-se preţuí secerişulŭ rapiţei, productele economiei de casă şi ale grădinilorŭ, fiindŭ chiar şi secerişulŭ bucatelorŭ aprópe de sfîrşitŭ, nu s'au deschisŭ numai isvórele de venite pentru agricultorĭ, ci se dă mai multŭ séu mai puţinŭ prilejŭ şi lucrătorilorŭ economicĭ, meseriaşilorŭ şi negustorilorŭ sĕ-şĭ preţuéscă puterea lorŭ de muncă, productele meseriei lorŭ şi articolele comerciale; d'aceea dau ordinŭ sĕ se grăbéscă în genere încassarea dărilorŭ directe, a taxelorŭ militare, a rĕscumpărării ḍeciuelei vinului, a competinţelorŭ ce au sĕ se dea directŭ şi a pretenţiunilorŭ erariale, carĭ se ţinŭ dreptŭ unŭ felŭ de dare directă, ér pentru încasările acestui anŭ ordonŭ sĕ se observe procedura următóre:

1. Deplină stricteţă sĕ se folosescă la încassarea restanţelorŭ de taxe militare.

2. Asemenea deplină stricteţă sĕ se folosescă la încassarea rĕscumpĕrărei ḍeciuelei vinului, în sensulŭ hârtiei mele Nr. 2403 dela 25 Ianuariu a acestui anŭ.

3. Deplină stricteţă sĕ se folosescă în potriva celorŭ carĭ, cu tóte concesiunile ordinaţiunilorŭ mele Nr. 77,760 din 9 Martie 1884 şi Nr. 2403 din 25 Ianuariu 1885, nu au plătitŭ dările cerute.

Astfelŭ poruncimŭ: inspectorulŭ de dare sĕ provóce pe căpeteniile comunelorŭ, pe primarii oraşelorŭ şi pe judii cercualĭ, ca şi ei sĕ provóce fără amânare prin admoniţiune pe toţĭ cei ce nu au corĕspunsŭ mĕsurilorŭ din citatele ordinaţiunĭ, în sensulŭ § 55, A. L. XLIV: 1883 despre manipularea dărilorŭ directe — ca sĕ-şĭ împlinéscă datoria; contra acelora însă, carĭ nu-şĭ vorŭ împliní datoria până la terminulŭ fixatŭ prin publicaţiune séu admoniţiune în scrisŭ, sĕ se încépă peste totŭ şi fără esceptiune alŭ doilea gradŭ alŭ esecuţiunei: zălogirea şi sĕ sfirşască astfelŭ, ca alŭ treilea gradŭ alŭ esecuţiunei, vinderea esecutivă sĕ se pótă începe în luna lui Augustŭ a acestui anŭ.

Observŭ, că la încassarea dării anuale sĕ nu se ia în considerare numai darea directă, ci tóte acele datorii, ce se cuprindŭ în primulŭ punctŭ alŭ ordinaţiunei mele din Decemvre.

4. Faţă de cei ce au corĕspunsŭ procedurei ordinaţiunei Nr. 77,760 sĕ se grăbéscă încassarea quotelorŭ curente de dare şi sĕ se împlinéscă şi zălogirea, dar licitaţiunea deocamdată sĕ nu se efectueze.

5. In casŭ de s'a face plătirea în rate sĕ ee considere citata ordinaţiune Nr. 76,760, punctulŭ 2.

6. Asemenea sĕ se considere la procederea esecuţiunei alŭ 3-lea punctŭ alŭ ei.

7. Ce privesce competinţele de dreptŭ şi echivalenţă la aceia, carĭ pe temeiulŭ ordinaţiunei din Decemvre au obţinutŭ o amânare a plăţilorŭ parţiale şi au efectuitŭ plăţile parţiale, sĕ se susţină amânarea şi sĕ se încaseze numai rata împlinită. Acele datorii de dare însĕ, pentru care nu s'a obţinutŭ nicĭ o amânare séu nu s'a ţinutŭ terminulŭ, sĕ se încasseze prin energică şi îngrijită observare a gradelorŭ de esecuţiune peste totŭ şi fără esceptiune.

De strictă datorinţă a inspectorilorŭ de dare socotescŭ eu că este a observá sĕ fie punctuală împlinirea acestei ordinaţiunĭ, căcĭ declarŭ, că şi eu voiu veghia strictŭ pentru împlinirea ei.

Budapesta 20 Iuliu 1885.

Mişcărĭ la Balcanĭ.

Corespondentulŭ din Filipopole alŭ ḑiarului »N. fr. Presse« comunică, că după jefuirea depositului militarŭ din Chiustendilŭ veni rêndulŭ sĕ fie jefuitŭ la 13 Iuliu n. depositulŭ de arme din Cirpanŭ, unŭ oraşŭ pe şoséua dintre Filipopole şi Eschi-Zagra. Locuitorii acestei localităţĭ luaseră totdéuna parte la diferitele mişcărĭ revoluţionare ale poporului bulgarŭ, şi au o ură nempăcată în contra Turcilorŭ, carĭ au condamnatŭ la mórte şi au esecutatŭ pe mulţĭ Cirpanenĭ în revoltele din trecutŭ.

Nu e decĭ nicĭ o mirare, că poporaţiunea Cirpanului, care e bulgară, când a auḑitŭ că în acestŭ ţinutŭ se pregătesce isbucnirea unei revolte în Macedonia, a luatŭ hotărîrea sĕ sprijinéscă din rĕsputerĭ rĕscóla. Astfelŭ, ca sĕ-şĭ procure arme, în nóptea de 13 Iuliu câţĭ-va cetăţenĭ au spartŭ depositulŭ de arme din oraşŭ, au încărcatŭ pe carĕ câteva mii de puşcĭ cu provisiunea necesară de cartuşe şi le-au pornitŭ în ascunsŭ pe căile ce ducŭ la graniţa Macedoniei. Când aflà Gavril-paşa acésta, ordonă sĕ se aresteze cei bănuiţĭ. Poporaţiunea fù pusă în mare iritaţiune din causa acestei mĕsurĭ, şi întrégă se duse, de eliberă cu puterea pe cei arestaţĭ, Şefulŭ plăşei şi comandantulŭ gendarmeriei au statŭ închişĭ în casele lorŭ, neîndrăsnindŭ a interveni. La tóte bisericile s'au trasŭ clopotele de alarmă. Unŭ escadronŭ din corpulŭ de gendarmeriă volantă şi de cavaleriă, ce se trimesese din Filipopole, precum şi o companiă de infanteriă ce sosì din Eschi-Zagra, isbutiră sĕ restabiléscă ordinea. Revoltaţii au rĕmasŭ însĕ nesuperaţĭ de nimenea, deórece era temă, că arestarea lorŭ ar puté avé ca urmare turburarĭ serióse.

Corespondentulŭ fóiei vieneze nu crede, că zelulŭ, ce-lŭ pune Gavril-paşa d'a suprimá mişcările ce se facŭ în favórea Macedoniei, e seriosŭ, ci numai aparentŭ, căcĭ toţĭ agitatorii, carĭ se escorteză peste graniţe în Bulgaria, se'ntorcŭ în curêndŭ în Rumelia ostică fără a fi opriţĭ, şi astfelŭ continuă a lucrá mai departe pentru rĕscularea Macedoniei.

SCIRILE ḐILEI.

Ni se scrie de lângă Aiudŭ: »In comuna Ciugurelŭ graséză de şése sĕptĕmânĭ vĕrsatulŭ între oile d-lui Szalanczi Lőrincz, şi organele administrative nu iau nicĭ o mĕsură, din causă că numitulŭ proprietarŭ este Ungurŭ. Ne tememŭ sĕ nu atace bóla şi oile sĕtenilorŭ, care suntŭ deplinŭ sănĕtóse«. Camilŭ.

—0—

Noulŭ edificiu alŭ scólei superióre române de fete din Sibiu, ce s'a construitŭ în strada Morii, s'a terminatŭ. Zidirea care e imposantă, a fostŭ împodobită Sâmbătă séra cu stindarde şi transparente cu ghirlande frumóse şi cu mai multe sentinţe.

—0—

Impotriva căpitanului orăşenescŭ din Komorn s'a datŭ tribunalului o pâră de abusŭ în oficiu şi anume că a ţinutŭ 21 ḑile în închisóre pe unŭ omŭ, epilepticŭ şi smintitŭ — până ce l'a ajunsŭ mórtea.

—0—

»Buk. Tagblatt« află, că fiulŭ ministrului preşedinte Tisza va intra în serviciu diplomaticŭ şi va fi numitŭ secretarŭ de ambasadă ad honores; primulŭ sĕu postŭ va fi séu la Bucurescĭ séu la Constantinopolŭ. Aşa déră unŭ nou diplomatŭ.

—0—

D. Iónŭ Sonea, parochŭ, s'a numitŭ administratorŭ alŭ parochiei Zalnocŭ, tractulŭ protopopescŭ alŭ Sarvadului din comit. Selagiu. Banffy-paşa a rĕmasŭ buzatŭ, căcĭ păr. Sonea a căpĕtatŭ o bună parochiă, în contra ameninţării paşei.

—0—

Cu date statistice s'a constatatŭ, că Budapesta ocupă locŭ între oraşele cele mai vestite în bĕutura rachiului. De fiecare 202 suflete — coprinse aci şi femeile şi copii — este unŭ localŭ unde se bea rachiu. Ce ḑicŭ la asta foile »patriotice«, care facŭ totŭ pe alţii beţivĭ?

—0—

Foile oficióse din Viena şi Budapesta asigură, că mai înainte de sfirşitulŭ verei se vorŭ întâlni de bună sémă Bismarck şi Kalnoky şi că politica comercială va fi principalulŭ obiectŭ alŭ convorbirei celorŭ doi diplomaţĭ

—0—

De către poliţia din Bucurescĭ s'au luatŭ mĕsurĭ în contra cerşetorilorŭ, oprindu-i d'a cerşi pe strade; cei infirmĭ vorŭ fi trămişĭ la Răchitósa.

—0—

In oraşulŭ Galaţĭ, s'a înfiinţatŭ o societate anonimă, alŭ cărei scopŭ nu e tocmai de lăudatŭ. Iată ce citimŭ în »Orientulŭ Românŭ« din Galaţĭ: „O societate se ḑice că s'ar fi formatŭ în oraşulŭ nostru, de furĭ de cânĭ de rasă. Orĭ unde găsescŭ unŭ câne de rasă, ilŭ fură şi apoi prin şlepurĭ 'i ascunde şi 'i transportă la Sulina, de acolo cu vaporulŭ la Constantinopolŭ unde'i vêndŭ. Deja o mulţime de cânĭ de rasă au dispărutŭ dela mai mulţĭ domnĭ din oraşulŭ nostru, fără a se mai putea găsi. Frumósă invenţiune şi frumosŭ comerţŭ!«

—0—

Decorarea Emirului din Afganistanŭ cu Marea cruce a Stelei Indiei a fostŭ salutată în Afganistanŭ cu mare bucuriă. Emirulŭ a salutat'o cu 101 tunurĭ, când a primitŭ scrisórea Reginei Angliei. S'au lipitŭ în totŭ loculŭ copii de pe decretulŭ regalŭ, prin care i se predă crucea.

Deşiu, 29 Iuliu 1885.

Domnule Redactorŭ! Mi s'a întêmplatŭ a vedea fórte de multe ori pre mulţĭ din poporulŭ nostru suferindŭ daune marĭ din causa nesciinţei. Pre lângă reua voinţă a celorŭ ce ne diregŭ sórtea ca cetăţenĭ ai acestui statŭ, şi pre lângă direcţiunea vĕdită prin esemple nenumĕrate a sistemei guvernante de a ne împiedeca în tótă forma şi pre tótă linia în progresulŭ culturalŭ şi economicŭ, — mai suntemŭ şi noi de vină în mare parte că suferimŭ daune. Apatia, carea ne-a cuprinsŭ aşa de tare, ne face şi ea stricăciune cu multŭ mai mare decâtŭ toţĭ inamicii la olaltă luaţĭ. Inteliginţa cu poporŭ cu totŭ suntemŭ coprinşĭ de o mare indolinţă şi puţinŭ ne importă ceea ce se întêmplă în giurulŭ nostru.

Se esprimă dorinţă preste dorinţă, sĕ adunămŭ capitalŭ de sciinţă, sĕ adunămŭ capitalŭ de avere materială, nu ne dămŭ însă silinţa sĕ sprijinimŭ sciinţa, sĕ delăturămŭ piedecile puse de sistema guvernantă în calea progresului nostru economicŭ, prin totŭ felulŭ de asociaţiunĭ şi reuniunĭ cum facŭ alte popóre.

Sĕ ne mărginimŭ de astădată a face câteva observaţiunĭ faţă cu neinteresarea nóstră către cele economice.

Décă voimŭ sĕ edificămŭ ceva, trebue sĕ incepemŭ dela fundamentŭ. Voimŭ sĕ facemŭ sporŭ economicŭ, trebue sĕ începemŭ dela poporŭ, căcĭ elŭ este fundamentulŭ nostru. Numai îngrijindu-ne de bună starea lui, vomŭ puté aduna capitalŭ materialŭ.

Pentru poporŭ însă nu facemŭ nimica. Elŭ are nenumĕrate dărĭ către statŭ, judeţŭ, comunŭ. Elŭ are sĕ susţină biserica şi scóla, preotŭ, învĕţătorŭ. Elŭ are sĕ susţină medicŭ, mósă, visitatorŭ de morţĭ, clopotarŭ, juraţĭ şi jude comunalŭ, şi cine ar putea enumĕra pre toţĭ aceia pre carĭ îi susţine poporulŭ cu spinarea lui, începêndŭ dela ministri statului şi până la celŭ din urmă servitorŭ de cancelariă.

Cu tóte acestea, indiferentismulŭ nostru a fostŭ atâtŭ de mare, încâtŭ nu am făcutŭ baremĭ atâta pentru poporŭ, ca sĕ-lŭ fi învĕţatŭ sĕ sciă celŭ ce încă este iobagŭ, cum se póte rĕscumpĕra, după ce esistă lege, carea-lŭ deslégă astăḑĭ de domnulŭ sĕu de pĕmêntŭ.

Avêndŭ trista esperienţă câtă daună sufere încă o mare parte din poporulŭ nostru din causa nesciinţei şi cu deosebire din causa necunóscerei legei, carea reguléză referinţele urbarialĭ, îmĭ iau libertatea a atrage atenţiunea cărturarilorŭ noştri dela sate şi cu deosebire a preoţimei şi învĕţătorimei asupra acelui articulŭ de lege, carele reguléză rĕscumpĕrarea aşa numiţilorŭ curialiştĭ de la domnii de pĕmêntŭ.

Se ventilase cestiunea acésta în colónele acestui ḑiarŭ, adresându-se o rugare către juriştii noştri, ca sĕ facă unŭ studiu specialŭ asupra referinţelorŭ urbarialĭ şi sĕ cetéscă acestŭ studiu cu ocasiunea adunărei *Asociaţiunei Transilvane* în careva locŭ.

Până se va afla atare juristŭ, carele sĕ facă acelŭ bunŭ serviciu apĕsatului nostru poporŭ, ar fi de doritŭ ca fiecare preotŭ românŭ sĕ ia notiţă despre aceste ce urméză şi sĕ împărtăşéscă poporului credinciosŭ următórele:

Fiecare incuilinŭ, séu după cum se numesce şi curialistŭ, carele a solvitŭ după moşia dela domnulŭ pămêntescŭ o anumită sumă din banĭ, séu a făcutŭ unŭ anumitŭ numĕrŭ de ḑile de lucru, este în dreptŭ pre basa articolului de lege 53 din 1871 § 89 a se rĕscumpĕra când va voi şi chiar contra voinţei domnului posesorŭ, şi anume solvindŭ acelui domnŭ suma de banĭ ce iese din înmulţirea numĕrului ḑilelorŭ anualĭ séu a sumei bănescĭ ce o solvea ca tacsă anuală cu $17^1/_2$ cr., produsulŭ acesta luatŭ de 20 orĭ şi apoi întregŭ productulŭ împĕrţitŭ cu 6.

Scimŭ cum se folosescŭ câţĭva armenĭ şi jidanĭ arĕndătorĭ de domenie şi chiar destui proprietarĭ de nesciinţa amărâtului poporŭ incuilinŭ. Sĕ facemŭ baremĭ atâta pentru dênsulŭ, sĕ-i spunemŭ baremĭ, că este modru sĕ se scape de jugŭ. Cajus Grachus.

Generalulŭ M. C. Cerkez.

Am anunţatŭ ştirea despre încetarea din viaţă în Iaşĭ a generalului Cerkez, care a fostŭ bolnavŭ de câţĭ-va anĭ. Étă schiţa biografică ce o face „Voinţa Naţională:"

Mihailŭ C. Cerkez este născutŭ la 1839 la Bârlad din părinţĭ agricultorĭ; cele întêiu studii şi le-a făcutŭ la Academia Mihăilénă din Iaşĭ. Tênĕrŭ de totŭ a intratŭ ca funcţionarŭ în ministerulŭ justiţiei, în urmă a îmbrăţişatŭ cariera militărescă intrândŭ voluntarŭ cu gradulŭ de cadetŭ. După unŭ anŭ, în timpulŭ căimăcămiei lui Vogoride, a fostŭ numitŭ sublocotenentŭ; principele Cuza l'a făcutŭ locotenentŭ. Cu acestŭ gradŭ a fostŭ trimisŭ în Franţa sĕ asiste împreună cu alţii la manevrele dela Chalons. Ducerea tênĕrului locotenentŭ în Franţa a fostŭ pentru dênsulŭ o revelaţiune; isbitŭ de cele ce vĕḑuse acolo, elŭ, cum s'a întorsŭ în ţéră, s'a pusŭ pe studiu, pe muncă, pe ocupaţiă continuă, ceea-ce a făcutŭ din elŭ, cu timpulŭ, unŭ militarŭ de frunte, cunoscĕtorŭ profundŭ alŭ meseriei séle. M. C. Cerkez înaintà repede şi după meritele sale în tóte gradele şi luà parte în ultima campaniă cu gradulŭ de colonelŭ şi comandândŭ divisiunea II. Elŭ a avutŭ onórea de a avea celŭ dintêiu la disposiţia sa şi a trupei ce comanda pe Osman paşa, în urma atacului din 28 Noembre 1877, care a adusŭ căderea Plevnei. Inaintatŭ la gradulŭ de generalŭ, M. Cerkez se distinse în modŭ strălucitŭ în lupta dela Smârdanŭ din 12 Ianuarie 1878. Acestŭ atacŭ a fostŭ condusŭ numai de generalulŭ Cerkez cu trupele române. Mihailŭ C. Cerkez, pe lângă ocupaţiele şi studiele sale militare, se ocupa cu deosebite materii de ştiinţă şi istoriă. Elŭ făcea parte din societatea Junimea, unde aerulŭ sĕu modestŭ, judecata lui sănĕtósă şi dréptă îlŭ făcea ascultatŭ. Armata, deja de patru anĭ, dela începutulŭ bólei, perduse unŭ eminentŭ militarŭ, acum stingerea lui nu e decâtŭ desnodămêntulŭ fatalŭ alŭ unei esistenţĭ penibile. Cerkez a fostŭ unŭ militarŭ integru, severŭ.

M. S. Regele, îndată ce a aflatŭ despre perderea acestui generalŭ, a adresatŭ d-lui C. Cristodulo Cerkez, deputatŭ, fratele defunctului, o telegramă de condolenţă. Iată cuprinsulŭ acestei telegrame, publicată în „Curierulŭ Balasan:"

„Mĕ asociezŭ la durerea ce aţĭ suferitŭ prin perderea fratelui d-vóstră, generalulŭ Cerkez. Numele sĕu va rĕmânea totdéuna neştersŭ din sînulŭ oştirei. Ţéra a perdutŭ unŭ bunŭ generalŭ, care s'a distinsŭ pe câmpulŭ de onóre."

Carol.

Archiepiscopulŭ Palma.

E. S. Monseniorulŭ Palma, archiepiscopulŭ latinŭ din Bucureştĭ a fostŭ primitŭ de către Regele în audienţă, la castelulŭ Peleşŭ. Luămŭ după „România liberă« cuvêntarea rostită cu acestŭ prilej de către acestŭ archiepiscopŭ:

»Sire! Ridicatŭ, fără nicĭ unŭ meritŭ din partea mea la demnitatea de archiepiscopŭ latinŭ în acestŭ frumosŭ regatŭ alŭ României, suntŭ fericitŭ a veni sĕ depunŭ la piciórele Augustului Tronŭ alŭ Maiestăţii Vóstre omagiulŭ celui mai profundŭ respectŭ alŭ meu şi alŭ ataşamen-

tului meu celui mai sincerŭ precum şi acela alŭ întregului meu clerŭ şi de a Vĕ manifesta, în acelaşŭ timpŭ simţimintele ce Suveranulŭ Pontif Leon XIII m'a însărcinatŭ sĕ Vi le esprimŭ în numele sĕu.

»Bine-cuvêntândŭ din tótă inima pe Maiestatea Vóstră, pe Maiestatea Sa Regina, guvernulŭ Maiestăţii Vóstre, precum şi întregulŭ poporŭ românŭ, Sanctitea Sa urézá tuturorŭ fericire şi prosperitate. Sântulŭ Părinte iubeşte într'unŭ modŭ cu totulŭ specialŭ acestŭ tênĕrŭ Regatŭ pe care îlŭ consideră ca celŭ mai puternicŭ, celŭ mai civilisatŭ, şi celŭ mai inteligentŭ din Statele care îlŭ înconjóră şi făcêndŭ urările cele mai călduróse pentru ca elŭ sĕ crescă neîncetatŭ. Sanctitatea Sa doreşte într'unŭ modŭ fórte viu sĕ păstreze cu Maiestatea Vóstră şi cu guvernulŭ M. V. o amiciţiă constantă şi speră, afară de acésta, că legăturile acestorŭ relaţiunĭ amicale se vorŭ strânge mereu din ce în ce mai multŭ.

»Comunicându-vĕ, Sire, aceste simţiminte ale suveranului Pontif, rogŭ respectuosŭ pe Maiestatea Vóstră sĕ priméscă simţimintele viei mele recunoscinţe pentru buna-voinţă ce M. V. mi-a arĕtatŭ până acì şi dau M. V. cea mai formală asigurare, că după ordinile ce le-am primitŭ dela Sântulŭ Părinte, mĕ voiu sili neîncetatŭ, în limitele datorielorŭ mele de a face totŭ posibilulŭ pentru a fi plĕcutŭ Maiestăţii Vóstre precum şi guvernului M. S. şi a contribuì la prosperitatea şi fericirea poporului vostru.“

EUROPENII IN CELELALTE CONTINENTE.

Vêrfulŭ cu dorŭ, 20 Iuniu 1885.

Din timpurĭ străvechĭ cele mai de frunte popóre ale anticităţii precum: Fenicianii, Egiptenii, Cartaginenii, Grecii şi Romanii fuseseră dominaţĭ de dorulŭ iresistibilŭ d'a căuta sorginţile Nilului, ale acelui fluviu mare şi miraculosŭ, care prin inundaţiunile séle regulate de 2 orĭ pe anŭ da şi dă pâne la milióne de ómenĭ, şi pe care tótă Africa septentrională — ba tóte popórele litoralului mării mediterane de jur împrejurŭ — îlŭ ţinură de rîu sântŭ. »Caput Nili quaerere« era marea lorŭ problemă de ḑi!... După străduinţe de sute de anĭ şi isbutiră a pĕtrunde mai multŭ — mai puţinŭ până cătră cursulŭ superiorŭ alŭ marelui fluviu. Ba Alessandrinii aveau idei esacte despre sorginţile lui. Şi décă nu apăreau desordinile şi perturbaţiunile sociale şi politice preste lumea vechiă séu mai alesŭ preste Europa şi Asia — prin migraţiunea ginţilorŭ: nu cădea imperiulŭ romanŭ cu întréga lui clasicitate şi civilisaţine antică, — şi era prin urmare posibilă sondarea mai departe nu numai a rîului până la sorginţile sale; — déră se mai găsiau şi alte basenurĭ şi fluvie, încâtŭ Africa centrală cu atâtea milióne de locuitorĭ rupţĭ aşa ḑicêndŭ de cătră marea societate omenéscă nu rĕmânea necunoscută atâtea mii de anĭ. Insĕ aceste migraţiunĭ sĕlbatice precum şi mai apoi ivirea Mahomedanismului cu tótă furia sa, lăţindu-se ca unŭ potopŭ pustiitorŭ preste Europa, Asia şi Africa — lăsândŭ în urma sa focŭ şi cenuşă — au intârḑiatŭ pentru mii de anĭ opera civilisaţiunei şi mai alesŭ scrutarea marelui continentŭ negru — necunoscutŭ mai de totŭ atâtea mii de anĭ. Adevĕratŭ, că în totŭ timpulŭ nu încetară — mai alesŭ neguţătorii arabĭ d'a cutreera ţĕrile africane ecvatoriale prin numĕrósele lorŭ caravane, conduse de aşa numiţii »Kirangossi« însoţiţĭ de unŭ felŭ de gardă armată numită »Pagassi.« Déră scopulŭ espediţiunilorŭ lorŭ erau numai omorurĭ şi răpirĭ. Comerciulŭ de sclavĭ şi adunarea óselorŭ de Elefantŭ, ceva uleiu şi văpselĭ etc. era singurulŭ scopŭ, ce şi-lŭ propuneau. Apoi după ce ardeau şi pustiau sate şi ţĕrĭ intregĭ: pe cei rĕmaşĭ vii, neucişĭ, îi legau şi-i luau sclavĭ ducêndu-i la aşa numitele têrgurĭ de sclavĭ spre a-i vinde. Mai cu sémă fetele tinere şi frumóse se aciviau totdéuna pentru haremurile sultanilorŭ arabĭ şi moslimĭ. De obiceiu (more patriae) neguţătorii arabĭ, după ce strîngeau sclavĭ, óse de elefantŭ etc. din interiorulŭ Africei centrale — mai vêrtosŭ de prin oraşele de pe lângă lacurile Tanganica, Njassa; de prin Cavale, Udsidsi Bangveolo etc., — şi după ce îşĭ desfăceau negoţulŭ lorŭ pe Nilŭ în josŭ — pe la Chartum, Cairo etc., şi prin cetăţile: Chiloa, Sansibarŭ etc., se reîntorceau acasă spre a medità şi plănui espediţiunĭ nouĕ totŭ în modulŭ şi după protothipulŭ anteriorŭ. După atâta întunericŭ şi necunoscinţă, ce plana preste Africa, acum ca de anĭ 80 încóce începură a se face încercărĭ seriόse pentru d'a pĕtrunde în interiorulŭ Africei.

Unii întârḑiară d'a se ivi bărbaţĭ luminaţĭ din sferele înalte ale societăţii omenescĭ, — ba guverne şi naţiunĭ întregĭ, carĭ sĕ dea totŭ ajutorulŭ putinciosŭ şi întréga lorŭ viéţă călĕtorindŭ şi descóperindŭ cu deamĕruntulŭ imensele teritóre ale Africei centrale numite şi aequatoriale, — studiândŭ pe locuitorĭ şi ţĕrile lorŭ la ei acasă. Pe urma acestorŭ pionerĭ cutezătorĭ se manifestă din ce în ce mai cu tăriă *palitica colonială* — pronunţêndu-se şi afirmându-se când oficiulŭ mai alesŭ de cătră statele occidentale când susţinută de întreprinderile particulare ca în Austria, Germania şi Austria. Déră în timpulŭ din urmă — după tóte semnele întréga Europă este cuprinsă de frigurile coloniale. Pare că Europenii cu micŭ cu mare 'şĭ-au îndreptatŭ tótă atenţiunea spre Africa. Acum ca nicĭ odntă pe vrute şi nevrute — pe putute şi pe neputute — tóte statele Europene umblă făcêndŭ politică colonială oficială.

Nu credŭ că Germania numai pro forma începe a purta politica colonială, ca sĕ încurce statele rivale sie'şĭ în bătălii navale şi de uscatŭ pe alte continente şi mărĭ; éră ea, Germania, — rĕmânêndŭ singură domnitóre în Europa sĕ dicteze la marĭ 'i micĭ dupĕ placŭ,—trăgêndŭ în sfera sa de activitate (în orbita sa) pe Austro-Ungaria şi alte state, pentru câ mai curêndŭ séu mai târḑiu sĕ pótă pune mâna pe Constantinopole, chiarŭ pe peninsula balcanică întrégă. Ajunsă aci odată, sĕ pótă trămite ordinele séle din Roma nouă tuturorŭ statelorŭ Asiei, Africei şi Europei. Aceste idei şi convingerĭ au mulţĭ aderenţĭ, mai alesŭ în timpulŭ din urmă dupĕ resuscitarea marilorŭ cestiunĭ de ḑi: Egiptulŭ cu Sudanulŭ, conferinţele Congului şi cestiunea Afganistanului şi a Heratului etc.

Noi credemŭ însĕ, că Germania nu glumesce cu politica colonială. Ea, ca sĕ se pótă susţiné între puterile de primulŭ rangŭ, nolens-volens trebue sĕ pórte şi politica colonială. Acéstă situaţiune apreciată din punctŭ de vedere germanŭ a trebuitŭ şi trebue sĕ constrîngă pe Germanĭ d'a înaugura o politică colonială puternică mai cu sémă din motive politice, sociale şi materiale. Aceste trei motive (politicŭ, socialŭ şi materialŭ) formézâ o condiţiă de viéţă »sine qua non« pentru statele sale.

1. Amŭ ḑisŭ din motive politice. Ei bine, ca sĕ pótă avé ea votŭ şi influinţă decisivă în cestiunile pendinţĭ pe teritoriulŭ Asiei şi alŭ Africei, a venitŭ la convingerea nestrămutată, că Germania, trebue sĕ aibă înainte de tóte şi o flotă respectabilă conformŭ cu puterea ei militară de uscatŭ; că fără astfelŭ de flotă valorósă, că fără staţiunĭ pe mare, că fără colonii nu numai nu-şĭ póte apĕra şi desface negoţulŭ sĕu, déră şi rĕmânerea ei între puterile de primulŭ rangŭ şi chiar în capulŭ acestora ar deveni de totŭ problematecă, decă nu imposibilitate absolută. Ar fi destulŭ unŭ rĕsboiu nefericitŭ, care s'o arunce éră în starea d'acum 50 de anĭ.

2. Décă considerămŭ cestiunea din punctŭ de vedere socialŭ, apoi pămêntulŭ Germaniei, sĕracŭ în cea mai mare parte, neputândŭ hrăni o populaţiune atâtŭ de désă, ómenii, ameninţaţĭ de sĕrăciă şi de proletariatŭ, mai numerosŭ aci decâtŭ ori unde — de o sută de anĭ şi mai bine şi-au căutatŭ şi 'şĭ caută patriă nouă, ca dupĕ munca lorŭ sĕ pótă trăi mai bine. Se 'ndreptară aşa déră copii vechei Alemanie cătră pămêntulŭ Canaanului modernŭ, care se numesce »America«, emigrândŭ cu ḑecimile de mii în totŭ anulŭ. Déră aceştĭ emigranţĭ deveniţĭ odată Americanĭ se consideră ca perduţĭ pentru patria mamă; pentru că condiţiunile fizice şi morale ale solului transatlanticŭ, în modŭ spontaneu, au silitŭ pe noii veniţĭ sĕ se conformeze întru tóte pămêntului ospitalŭ, care i-a primitŭ cu atâta bunăvoinţă în sînulŭ sĕu. Despre aceştĭ colonĭ, carĭ suntŭ fórte numeroşĭ, mai cu sémă în America de nordŭ, pré puţinŭ se pomenesce că ar fi săritŭ într'ajutorŭ confraţilorŭ lorŭ din patria mamă în rĕsbóele de eliberare, ce le-a purtatŭ Germania cu deosebire de pe la începutulŭ seculului acesta până acuma. De aceea Germania oficială şi neoficială se silesce astăḑĭ mai multŭ decâtŭ orĭ când sĕ repareze, ce a reglesŭ atâta timpŭ, prin înfiinţarea de colonii bine organisate, legate strînsŭ de patria mamă, — înlesnindu-le astfelŭ emigrarea supuşilorŭ sĕi nu spre America ci spre sudostulŭ Europei şi cătră Africa. (Va urmá).

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

PESTA, 28 Iuliu. — Maiorulŭ Kornay care a căḑutŭ în duelŭ cu colonelulŭ dela husari Czerlien, primi glonţulŭ sub ochiulŭ stângŭ şi murì în timpulŭ transportării sale la spitalulŭ militarŭ. Casulŭ s'a comunicatŭ şi cancelariei cabinetului. Kornay a fostŭ vĕrŭ cu deputatulŭ Chorin.

LONDRA, 28 Iuliu. — Sciri sosite din Sudanŭ în Cairo lasă sĕ apară îndoiósă mórtea Mahdiului. Ca succesorŭ alŭ sĕu păşì califulŭ Abdullah.

PARIS, 38 Iuliu. — Ambasadorulŭ Chinei înmânà preşedintelui republicei creditivele sale, în care se accentuézâ amicalulŭ raportŭ între amêndouĕ statele.

DIVERSE.

Dintre culisele unui palatŭ. — In Germania e fórte rĕspândită credinţa, că principele Fridericŭ-Carolŭ a muritŭ totŭ ca şi Gambeta de glonţŭ şi de mâna unei femei. Principele Roşu, se ştie că era fórte violentŭ, îşĭ trata slugile cu cravaşa şi nicĭ pe principesa soţia sa nu o trata multŭ mai bine. Deprinderile sale provocau atâtea scandalurĭ, încâtŭ împĕratulŭ fu silitŭ sĕ-lŭ exileze dela curte, destinându-i o reşedinţă depărtată. Ne aducemŭ aminte că principesa, ne mai putêndŭ suferí relele tratamente, acum doi anĭ, hotărîtă sĕ divorţeze, părăsise domiciliulŭ conjugalŭ şi se refugiase la fratele sĕu, ducele de Anhalt. Impĕratulŭ, după multe stăruinţe, reuşì a îndupleca pe principesa sĕ se reîntórcă lângă soţulŭ ei şi astfelŭ sĕ evite scandalurile poleiţilorŭ din palate. Chiar dela cea dintêiu întrevedere, soţii avură esplicaţiunĭ aşa de violente, în câtŭ principele ridicà mâna asupra soţiei sale şi atuncĭ, se ḑice că, principesa puse mâna pe unŭ pistolŭ încărcatŭ ce-lŭ găsì la îndemână şi trase asupra soţului ei, care căḑù rănitŭ mortalŭ. „Le Gaulois,« după care reproducemŭ acéstă versiune despre mórtea principelui Frideric-Carol, o dă sub tótă reserva; asigură însă că versiunea preocupă spiritele din societatea înaltă germană, unele afirmând'o, altele desminţind'o.

***

Efectulŭ doftoriilorŭ băbeştĭ. — „Gazeta Buzĕului« spune, că Botniac, cismarŭ din acelŭ oraşŭ, vĕḑêndu-şĭ deplorabila stare fisică în care ajunsese din causa bĕuturii, se hotărî a se duce la o babă din comuna Mărăcinenĭ, despre care se informase că este meşteră în a vindecà de acéstă bólă. In ḑiua de 9 curentŭ, ducêndu-se la dênsa, ea îi recomandà nişte doftorii ca sĕ le ia, asigurându-lŭ că se va vindeca în curêndŭ. Intr'adevĕrŭ promisiunea babei se realisà, căcĭ după douĕ óre elŭ murì şi astfelŭ scăpà pentru totdéuna de viciu bĕuturii. Primarulŭ respectivŭ, aflândŭ despre acésta, pe d'oparte transportà cadavrulŭ la spitalulŭ judeţului, ér pe de alta puse pe babă sub pază, până se va constatá causa morţii acestui nenorocitŭ.

***

Reuniune împotriva nebuniilorŭ modei. — In véculŭ reuniunilorŭ, congreselorŭ etc. nu e de mirare lucru, că se face între bărbaţĭ propagandă împotriva modei prin reuniunĭ. In Newyork s'a ţinutŭ nu de multŭ unŭ congresŭ, la care au luatŭ parte tóte reuniunile, ce au devisa *simplitate*, şi în care ómenĭ de influenţă s'au pronunţatŭ contra luxului în haine. In Indiana s'a formatŭ o reuniune de tinerĭ, carĭ au principii de felulŭ celorŭ următóre: 1) Nicĭ unulŭ nu'şĭ va lua de nevastă o fată, care e atâtŭ de próstă, încâtŭ sĕ'şĭ găurésca urechile ca sĕ pórte cercei în ele; 2) Nicĭ unulŭ nu'şĭ va lua o fată care e atâtŭ de indiferentă faţă de sănătatea sa, încâtŭ sĕ pórte corsetŭ şi sĕ-şĭ nimicéscă naturalele forme ale corpului; 3) Nicĭ unulŭ nu va lua o fată, care îşĭ perde vremea mai multŭ înaintea oglindei, îşĭ văpsesce faţa, pórtă pĕrŭ falsŭ, îşĭ ingreună haina cu 10—12 punţĭ de volanurĭ şi plisseurĭ, căreia i-e plinŭ capulŭ de nebuniile modei şi vecĭnicŭ face vênătóre de fasóne nouă! etc.

***

Fàră călău. — Marele imperiu alŭ Rusiei a rĕmasŭ astăḑĭ fără călău. Singurulŭ esecutorŭ oficialŭ era Froloff, unŭ fostŭ banditŭ care deveni, nu se scie cum, călăulŭ imperiului. Dér Froloff a făcutŭ atâtea lucrurĭ încâtŭ a sfêrşitŭ prin a fi din nou arestatŭ. Nemulţămitŭ că vindea prea scumpŭ funia spânḑuraţilorŭ, făcù mai multe hoţii, astfelŭ în câtŭ fù închisŭ şi datŭ pe mâna justiţiei. Astăḑĭ Froloff, care a spânḑuratŭ în anii din urmă mai mulţĭ nihilişti şi chiar femei tinere, se aflá în infirmeria închisorii din Moscova, în prada unorŭ accese îngrozitóre de delirium tremens. S'a pronunţatŭ mai multe condamnaţiunĭ la mórte, dér esecuţiunile nu potŭ a se face, din causă că nu s'a găsitŭ încă unŭ călău. Se găsise unŭ condamnatŭ din închisorile din Varşovia, dér acestŭ miserabilŭ avù mai multă voinţă decâtŭ sciinţă, căcĭ făcù sĕ sufere mai bine de unŭ cuartŭ de oră unŭ condamnatŭ la mórte esecutatŭ în întrulŭ închisorii din Carkow, provocândŭ astfelŭ indignarea funcţionarilorŭ chiămaţĭ a asistá la acéstă esecuţiune.

***

Influinţa inteliginţei şi a stărilorŭ psichice asupra forţei musculare. — In una din şedinţele societăţii de biologiă din Paris d. Ch. Féré a făcutŭ o interesantă comunicare asupra acestui subiectŭ. D-sa a arĕtatŭ că forţa musculară, mĕsurată cu dinamometru, e mai mică în aceeaşĭ ţéră, la lucrătorii cu mâna decâtŭ la uvrierĭ, întrebuinţaţĭ în industriele artistice, unde lucrarea intelectuală ia óre-care parte; ea e multŭ mai mare le ómenii dedaţĭ lucrărilorŭ intelectuale. Aceste fapte suntŭ aceleaşĭ la femei ca şi la bărbaţĭ. Legea generală e, că energia musculară e măritată prin activitatea sistemului nervosŭ cerebralŭ. Ascultarea unei lecţiunĭ, unei bucăţĭ de musică plăcută, representaţiunea teatrală şi spectacolulŭ esecutărei unorŭ mişcărĭ făcute de altulŭ, măresce asemenea forţa nóstră dinamometrică. Contrarulŭ are locŭ: punerea în jocŭ a sistemului muscularŭ măresce energia sistemului nervosŭ; de multe orĭ pentru a găsi soluţiunea unei probleme, e de ajunsŭ a te plimba cât-va timpŭ în modŭ maşinalŭ prin cameră. Tóte aceste fapte, carĭ suntŭ esemple de dinamogeniă (crescerea puterei unui aparatŭ organicŭ prin punerea în jocŭ a celui altŭ,) suntŭ manifeste mai alesŭ la indiviḑii nevropaţĭ şi ipnoticĭ. Forţa dinamometrică e mai mică diminéţa la deşteptare, decâtŭ mai târḑiu după o lucrare intelectuală. Strângêndŭ de mai multe orĭ dinamometrulŭ numai cu o mână se măresce forţa dinamometrică a celeilalte. Intrebuinţarea prelungită a vorbei măresce forţa musculară şi — reciprocŭ — unele mişcărĭ pasioe ale braţului imprimate unei isterice afasice îi redau vorba. Gesturile ce se facŭ de oratorĭ au probabilŭ dreptŭ scopŭ instinctivŭ de a le uşura eserciţiulŭ vorbei. Aceste noţiunĭ suntŭ importante din punctulŭ de vedere alŭ igienei şi pedagogiei; ele arată necesitatea ce e d'a se pune în acţiune câtŭ mai multe organe şi acésta în interesulŭ desvoltărei organelorŭ séu chiar la unuia în particularŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 27 Iuliu st. n 1885.

Rentă de aurŭ 4%	99.25
Rentă de hârtiă 5%	92 55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.
Bonurĭ rurale ungare	102 90
Bonurĭ cu cl. de sortare	102 50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.75
Bonurĭ rurale transilvane	101 60
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	120.—
Renta de hărtiă austriacă	82.70
Renta de arg. austr.	83.40
Renta de aurŭ austr.	109 10
Losurile din 1860	139 80
Acțiunile băncel austro-ungare	868.
Act. băncel de creditŭ ung.	209 80
Act. băncel de creditŭ austr.	284.75
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 89
Napoleon-d'orĭ	9.90—
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.30
Londra 10 Livres sterlinge	124.95

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 2 Iuliu st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	89	89½
Renta rom. amort. (5%)	93	93½
» convert. (6%)	89	89¾
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101	101
» „ „ (5%)	85	85
» » urban (7%)	98½	99½
» » » (6%)	91	92
» » » (5%)	83½	83¾
Banca națională a României	1260	1270
Ac. de asig. Dacia-Rom.	292	294
« » » Națională	230	235
Aurŭ	10¼	10
Bancnote austriace contra aurŭ	2.04	2.05

Cursulu pieței Brașovŭ

din 28 Iuliu st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.78	Vênd.	8.80
Argint românesc	»	8.70	»	8.75
Napoleon-d'orĭ	»	9.85	»	9.88
Lire turcescĭ	»	11.15	»	11.20
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.84	»	5.87
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.	»	123.5
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5.00	7.45	—
Predealŭ	—	9 45	12.50	—
	—	9.47	1.09	—
Timișŭ	—	10.11	1.40	—
Brașovŭ	—	10.44	2.27	—
	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Hașfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighișóra	10.29	1.30	8.01	—
	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediașŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copșa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blașiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiușŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu	5.56	5.58	12.59	—
	6.08	6.08	—	8.00
Nedeșdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	9.13	—	4.05
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 5[illegible]	—
Szolnok	2 58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 0[illegible]	2.10	10.05	10.30
Viena	6.35	2.45	10.50	—
	3.00	8 0[illegible]	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1 45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.41	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.05	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	—
Clușiu	—	10 0[illegible]	5.05	6.43	—
	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriș	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—
	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiușŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blașŭ	6.09	12 57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copșa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediașŭ	[illegible]	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigișóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Hașfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Brașovŭ	—	5.20	—	7.14	1.09
	—	5.30	—	—	1.50
Timișŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ	—	6.32	—	—	3.23
	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vințulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 53
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11 40
	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7 53	5.55
Glogovațŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4 38	—	6.46
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10.10	—	12.24
Șibotŭ	10.43	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9 25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timișóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Hațegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Banița	10.11	3.35	6.07
Petroșenĭ	10.43	4.04	6.39

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7 50	3 10	7.40

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6 49	9 33	5.28
Banița	7.27	10.14	6.06
Crivadia	8.06	10 54	6 45
Pui	8.50	11 37	7.35
Hațegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.16

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.